

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E - 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie október 2014

II. senát

Nálezy:

spisová značka	II. ÚS 212/2013
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – nevyhovené
dátum rozhodnutia	24. júna 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 26 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka podala ústavnú sťažnosť proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorým bol po jej dovolaní zrušený rozsudok dovolacieho súdu spolu s rozsudkom okresného súdu, ktorý mu bezprostredne predchádzal a konanie bolo zastavené. Dôvodom zastavenia konania bola skutočnosť, že v predmetnom konaní existuje prekážka rozhodnutej veci, keď najvyšší súd za právoplatný považoval úplne prvý rozsudok okresného súdu vo veci samej, po vyhlásení ktorého však okresný súd ďalej konal a vyhlásil ďalšie dva rozsudky. Sťažovateľka vo svojej sťažnosti namietala, že prvý zo svojich rozsudkov nepovažoval za právoplatný ani samotný prvostupňový súd a ani súd odvolací, keď po podaní odvolania sťažovateľkou proti tomuto rozsudku bola vec vrátená okresnému súdu s tým, aby sa konajúci sudca vyjadril k odvolacím námietkam, že tento rozsudok nebol riadne vyhlásený, ale bol len prečítaný v kancelárii sudcu a to za prítomnosti právneho zástupcu sťažovateľky. Odvolací súd objasnenie týchto skutočností považoval za dôležité pre zistenie, či vôbec bol vo veci vyhlásený rozsudok, t.j. či tento rozsudok existuje. Po vrátení veci okresný súd konal ďalej, pričom dotknutý sudca do zápisnice na pojednávaní uviedol, že prvý rozsudok skutočne nebol vyhlásený zákonným spôsobom a po vykonaní ďalšieho dokazovania okresný súd vo veci opätovne rozhodol. Na toto rozhodnutie reagoval sťažovateľ odvolaním, pričom súčasne vzal späť aj pôvodne podané odvolanie proti prvému rozsudku okresného súdu. Na odvolanie sťažovateľa krajský súd zrušil druhý rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Aj proti nasledujúcemu tretiemu rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, na základe ktorého bol tento rozsudok v časti potvrdený a v časti zmenený rozsudkom krajského súdu, ktorý sťažovateľka napadla dovolaním. Najvyšší súd pred rozhodnutím o dovolaní vec najprv vrátil krajskému súdu, aby rozhodol o zastavení odvolacieho konania proti prvému z rozsudkov okresného súdu a po právoplatnosti uznesenia o zastavení predmetného odvolacieho konania rozhodol o dovolaní už uvedeným spôsobom. Podľa sťažovateľa boli rozhodnutím najvyššieho súdu boli porušené štyri aspekty práva

	na súdnu ochranu zakotvenú v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a to i) princíp verejnosti (prvý rozsudok okresného súdu nebol verejne vyhlásený), ii) princíp zákonnosti (najvyšší súd považoval nezákonný rozsudok okresného súdu za dôvod na zastavenie konanie pre prekážku rozhodnutej veci, iii) zmätočným postupom boli poškodené procesné práva sťažovateľky, iv) najvyšší súd nedostatočne odôvodnil svoj právny názor na existenciu prvého rozsudku okresného súdu. Okrem toho bolo podľa sťažovateľky porušené aj jej právo na rovnosť účastníkov v konaní (čl. 47 ods. 3 ústavy), keď bol vyššie uvedený postup súdu v neprospech sťažovateľky ako jednej z účastníkov konania, pretože sa od nemohlo spravodlivo očakávať, že sa má odvolaním brániť proti dvom paralelným zmätočným rozsudkom okresného súdu, pričom po späťvzátí v poradí prvého odvolania už bol prvý zmätočný rozsudok považovaný za právoplatný. Sťažovateľka tiež namietala porušenie práva na slobodu prejavu podľa čl. 26 ods. 1 ústavy, keďže prvým z rozsudkov okresného súdu jej bola uložená povinnosť uverejniť v ňou vydanom denníku ospravedlnenie a zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy a to z dôvodu porušenia práva na ochranu osobnosti žalobcu, ku ktorému malo dôjsť publikovaním článkov vo vyššie uvedenom denníku. V tomto rozsudku však podľa sťažovateľky okresný súd nesprávne posúdil otázku priznania náhrady nemajetkovej ujmy a nevyhnutnosti obmedzenia jej slobody prejavu s poukazom na skutočnosť, že žalobca bol ako vyšetrovateľ osobou verejného záujmu. V konaní, ktoré vydaniu rozsudku predchádzalo, nebola podľa sťažovateľky preukázaná nepravdivosť kritiky uvedenej v dotknutých článkoch a vznik ujmy na strane žalobcu. Najvyšší súd vo vyjadrení k sťažnosti uviedol, že napadnuté rozhodnutie obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, pričom jeho výklad a závery nie sú svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Podľa najvyššieho súdu bola sťažovateľka v podstate v konaní, ktoré bolo uznesením najvyššieho súdu zastavené, úspešná, chýba tu preto objektívna stránka prípustnosti sťažnosti. Je zrejme, že sťažovateľka chce v skutočnosti zvrátiť pre ňu nepriaznivý prvý rozsudok okresného súdu, to však nie je možné, pretože uplynuli už všetky lehoty na jeho revíziu.
ratio decidendi	Ústavný súd Slovenskej republiky pri skúmaní sťažnosti zistil, že skutkový stav vo veci zodpovedá popisu uvedenému sťažovateľkou. V okolnostiach veci považoval ústavný súd za potrebné zdôrazniť, že najvyšší súd rozhodol bez pojednávania, len na základe spisu, pričom sa nevysporiadal so skutočnosťou, že samosudca (prvostupňový súd) explicitne nepovažoval prvý rozsudok za riadne vyhlásený. Podľa ustanovenia § 156 ods. 4 OSP len čo súd vyhlási rozsudok, je ním viazaný. V predmetnej veci bol súdom samosudca. Najvyšší súd nezávažil, či sudcovo explicitné vyjadrenie (o nevyhlásení rozsudku zákonným spôsobom) nemožno považovať za uznesenie, ktorým ruší rozhodnutie, ktorým nie je viazaný, pretože nebolo vyhlásené. Inak povedané, ide o tri otázky: 1. či súd bol viazaný takýmto rozsudkom, ktorý nebol vyhlásený, ale doručený, 2. či ho mohol zrušiť, 3. či vyjadrenie sudcu na pojednávaní a potom v úradnom zázname ne/možno považovať za takéto zrušenie. Sťažovateľka si, samozrejme, sťažila svoju procesnú pozíciu späťvzatím odvolania, ale orgány štátnej moci, súd, sudca okresného súdu, ale aj krajský súd svojou činnosťou vytvárali dojem, že na prvý rozsudok okresného súdu je potrebné zabudnúť. Ústavný súd nevyjadril právny názor, že prvostupňový rozsudok nebol vyhlásený. Ústavný súd však nemohol akceptovať, že najvyšší súd bez toho, aby využil procesné nástroje na objasnenie veci, bez procesných nástrojov realizujúcich férový proces o veci rozhodol. Pravdepodobným motívom najvyššieho súdu bolo nastolenie právnej istoty v danej veci, najvyšší súd však tak urobil za ústavnoprávne takmer neakceptovateľnú cenu. Svojím rozhodnutím totiž zhoršil hmotnoprávnu pozíciu sťažovateľky, než akú ju mala pred ňou podaným dovolaním, pretože sťažovateľka je takto povinná zaplatiť vyššiu sumu náhrady nemajetkovej vyplývajúcej z prvého rozsudku okresného súdu oproti zrušenému rozsudku krajského súdu. Najvyšší súd tak rozhodol bez toho, aby sa sťažovateľka mala možnosť vyjadriť na konaní na dovolacom súde (§ 243a ods. 1 a 2 OSP) alebo iným spôsobom. Z tohto pohľadu je uznesenie najvyššieho súdu prekvapujúce, a nie priateľské ku

	komponentu právnej istoty obsiahnutému v čl. 46 ods. 1 ústavy. Uvedené je umocnené tým, že pochybenia štátnych orgánov by v zásade nemali ísť na úkor nositeľov ľudských práv. Ak bol podľa najvyššieho súdu niekoľkoročný proces po vydaní prvého rozsudku úplne zbytočný, tak takéto úplne nové uchopenie procesu, v ktorom najvyšší súd v podstate predpokladá, že právní zástupcovia, okresný súd i krajský súd boli v dlhoročnom omyle, si vyžaduje vysokú argumentačnú presvedčivosť. Napriek vyššie uvedenej argumentácii, ústavný súd napokon vychádzal zo skutočnosti, že hlavnou podstatou veci je ochrana slobody prejavu, resp. ochrana osobnosti. Najvyšší súd mal vzhľadom na (ne)prípustnosť dovolania v danej veci objektívne takmer nulový priestor venovať sa hmotnoprávnemu vyvažovaniu ochrany osobnosti a slobody prejavu. Ústavný súd pritom pohľadom na konanie ako celok nenadobudol dojem, že by bolo rozhodnutie okresného súdu zjavne neakceptovateľné z hľadiska zásahu do slobody prejavu. Sťažovateľka naozaj uverejnila článok s, ako sa zdá, nepravdivými údajmi o dotknutej osobe. Uviedla, že dotknutá osoba ako vyšetrovateľ neobvinil určité osoby, pričom tento tak urobil, ale obvinenia zrušil prokurátor. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na to, že už v minulosti podala sťažovateľka ústavnú sťažnosť proti poslednému rozsudku krajského súdu, pričom ústavný súd túto sťažnosť v „procesnej“ časti týkajúcej sa (ne)vyhlásenia rozsudku odmietol s tým, že sťažovateľka mala podať dovolanie, (ktoré už v skutočnosti bolo paralelne podané) avšak v „hmotnoprávnej“ časti týkajúcej sa slobody prejavu ústavný súd kvázimeritórne odmietol sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú. Vzhľadom na vyhladky sťažovateľky na zvrátenie otázky slobody prejavu v ďalšom konaní rozhodol sa ústavný súd uprednostniť právnu istotu a nezaťažovať účastníkov ďalším procesom. <u>Ústavný súd preto sťažnosti nevyhovел.</u>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	Ústavný súd SR: II. ÚS 398/08, II. ÚS 152/08

spisová značka	II. ÚS 299/2013
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	24. júla 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd), ktorým bolo odmietnuté jeho dovolanie proti rozsudku krajského súdu. V podanom dovolaní sťažovateľ namietal, že mu viacerými postupmi okresného a krajského súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Medzi tieto postupy patrilo a) nedoručenie vyjadrenia žalovaného k odvolaniu sťažovateľa zo strany krajského súdu, b) neinformovanie sťažovateľa o zmene v osobe zákonného sudcu a o dôvode tejto zmeny, c) neumožnenie využiť právo na záverečné zhrnutie návrhov a na vyjadrenie sa k dokazovaniu a právnej stránke veci okresným súdom, d) vykonanie znaleckého dokazovania okresným súdom na preukázanie skutočnosti, ktorá nebola medzi účastníkmi sporná, e) nesprávny postup okresného súdu pri ustanovení znalca, f) nevykonanie dôkazu znaleckým posudkom zo strany okresného súdu, g) ignorovanie dohody účastníkov konania o určení výšky sumy ušlého zisku. Najvyšší súd však v odôvodnení svojho rozhodnutia všetky vyššie uvedené tvrdenia zhrnul len do jedného odseku, podľa ktorého „Dovolať vidí odňatie možnosti konať pred súdom, podľa § 237 písm. f) O. s. p. v tom, že pokiaľ rozhodnutie súdu prvého stupňa neobsahovalo vyhodnotenie všetkých dôkazov predložených v konaní, tak mal odvolací súd takéto rozhodnutie doplniť. Odôvodnenie písomného vyhodnotenia rozhodnutia odvolacieho súdu preto považuje za nepreskúmateľné, resp. za

	nedostatočné.“. Toto odôvodnenie však podľa sťažovateľa zjavne nezodpovedá obsahu podaného dovolania a najvyšší súd sa tak s dovolacími námietkami sťažovateľa riadne nevysporiadal, čím porušil jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).
ratio decidendi	K jednotlivým dovolacím námietkam sťažovateľa: a) z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že koncepcia spravodlivého konania zahŕňa právo na kontradiktórne konanie, podľa ktorého účastníci musia mať vedomosť o všetkých stanoviskách predložených v konaní a možnosť vyjadriť sa k nim na účely ovplyvnenia rozhodnutia súdu. Nie je pritom podstatné, či je dopad stanoviska na rozhodnutie súdu dôležitý, pretože je na účastníkoch konania, aby posúdili, či sa k nemu budú, alebo nebudú vyjadrovať. Výnimkou je iba situácia, keď by súd takýmto stanoviskom meritórne vôbec nezaoberal (napr. by odvolanie odmietol ako oneskorene podané). Z uvedeného vyplýva, že nedoručením vyjadrenia žalovaného k odvolaniu sťažovateľa došlo k zásahu do práva sťažovateľa na kontradiktórne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Najvyšší súd sa s touto otázkou nevysporiadal ústavne konformným spôsobom, keď uviedol, že nedoručením predmetného vyjadrenia neboli porušené práva sťažovateľa, pretože toto vyjadrenie neobsahovalo žiadne nové skutočnosti a nebolo pre rozhodnutie krajského súdu podstatné. b) najvyšší súd v dovolacom uznesení konštatoval, že vo veci konala zákonná sudkyňa, no k ďalšej časti námietky (neinformovaní sťažovateľa o zmene v osobe zákonného sudcu) nezaujal žiadne stanovisko. Táto dovolacia námietka sťažovateľa sa pritom týkala dovolacích dôvodov podľa § 237 OSP, na ktoré súd musí prihliadať z úradnej povinnosti a o to viac sa k nej musí vyjadriť na námietku účastníka. Najvyšší súd sa ďalej vôbec nevyjadril k nasledovným námietkam sťažovateľa: c) sťažovateľ tvrdil, že na pojednávaní okresného súdu mu nebolo umožnené využiť právo na záverečné zhrnutie návrhov a vyjadrenie sa k dokazovaniu a právnej stránke veci v zmysle § 118 ods. 4 OSP. Sťažovateľ tak nemohol namietat' neplatnosť právnych úkonov, ktoré boli predmetom konania skôr, ako v odvolacom konaní, pretože na predposlednom pojednávaní okresného súdu dostali účastníci možnosť ustáliť výšku ušlého zisku dohodou, potom bez pojednávania nasledovalo ustanovenie znalca, podanie znaleckého posudku a posledné pojednávanie, na ktorom bola sťažovateľovi odopretá možnosť vyjadriť sa ku skutkovým a právnym otázkam. d) sťažovateľ tvrdil, že okresný súd vykonal znalecké dokazovanie na preukázanie skutočnosti, ktorá nebola medzi účastníkmi sporná, pretože títo dospeli k písomnej dohode o výške zisku, ktorá bola predmetom znaleckého dokazovania, a to výslovne s tým, že nepovažujú za nutné prizvať do konania súdneho znalca. Z pohľadu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) tu bolo vhodné zaujať stanovisko k tej zásadnej otázke, či tvrdené pochybenie spadá do skutkovej podstaty odňatia možnosti konať pred súdom. e) pochybenie okresného súdu spočívalo aj v postupe pri ustanovení znalca, ktorým bola právnická osoba bez splnenia požiadaviek vyplývajúcich z ustanovenia § 127 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (absentovalo meno konkrétnej fyzickej osoby, ktorá by mala posudok podať, čím sťažovateľ stratil možnosť vyjadriť sa k osobe znalca, ale tiež k ustanoveniu znalca došlo bez predchádzajúceho výsluchu účastníkov). Tento postup sťažovateľ označil v dovolaní tak za vadu konania majúcu za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ako aj za odňatie možnosti konať pred súdom. f) sťažovateľ v dovolaní ďalej namietal, že znalecký posudok nebol vykonaný procesne konformným spôsobom. Na pojednávaní, na ktorom bolo rozhodnuté aj vo veci samej totiž došlo iba k oboznámeniu sa s obsahom spisu a ku konštatovaniu, že jeho obsahom je aj znalecký posudok. Znalec navyše nebol napriek zákonnej požiadavke vypočutý, pričom všeobecné súdy nijako neodôvodnili, prečo k výsluchu nedošlo. Vzatie znaleckého posudku do základu rozhodnutia považoval sťažovateľ za týchto podmienok v dovolaní za vadu majúcu za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. g) okresný súd, ale ani krajský súd podľa sťažovateľa nevysvetlili, ako bolo vyhodnotené dokazovanie v súvislosti s dohodou účastníkov konania o určení výšky sumy ušlého zisku ešte pred nariadením znaleckého dokazovania. V tejto súvislosti nebolo zrejmé, akými úvahami sa riadil okresný súd, keď dospel k potrebe nariadiť znalecké dokazovanie na určenie výšky ušlého zisku. Sťažovateľ namietal aj neakceptovanie účastníkmi

	dohodnutej metodiky pre výpočet finančného vysporiadania podľa odsúhlaseného vzorca a odmietnutie aplikovať všeobecný princíp, podľa ktorého pri zmluvných formuláciách, ktoré možno rôzne vykladať, je spravodlivé vykladať ich v neprospech toho, kto ich do zmluvy vložil. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, keď sa najvyšší súd nevyjadril k relevantným dovolacím námietkam sťažovateľa, odôvodnenie najvyššieho súdu nespĺňalo ani požiadavku vyplývajúcu z judikatúry ESELP, aby obsahovalo špecifickú odpoveď na každý argument významný pre rozhodnutie. <u>Ústavný súd preto rozhodol, že najvyšší súd porušil právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.</u> <u>Ústavný súd priznal sťažovateľovi právo na náhradu trov konania.</u> Pre úplnosť je potrebné dodať, že sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uplatnil aj ďalšie námietky, ktoré však v dovolaní neuviedol. Najvyšší súd preto pokiaľ ide o tieto ďalšie námietky nijako nepochybil, pretože v rámci dovolacieho konania na ne ani reagovať nemohol.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	Ústavný súd SR: I. ÚS 115/02, I. ÚS 230/03, II. ÚS 249/2012, II. ÚS 67/2013 ESELP: Ringier Axel Springer Slovakia, a. s., proti Slovenskej republike, Ruiz Torija c. Španielsko, Georgiadis c. Grécko

spisová značka	II. ÚS 576/2013
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	24. júla 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Žalobkyňa si proti sťažovateľke v procesnom postavení žalovanej v občianskom súdnom konaní uplatnila nárok na zaplatenie „sumy 27.379,20 Sk ... s úrokmi z omeškania vo výške 17,6 % zo sumy 10 468,- Sk od 20. 6. 2003, zo sumy 12 959,20 Sk od 10. 7. 2003, zo sumy 13 959,20 Sk od 10. 8. 2003, zo sumy 20 669,20 Sk od 10. 9. 2003 a zo sumy 27 379,20 Sk od 10. 10. 2003 do zaplatenia“. Dlžná suma 27 379,20 Sk pozostávala z čiastkových neuhradených platieb nájomného a úhrad za plnenia spojené s užívaním predmetu nájmu (suma 10 468,-Sk, suma 2 491,20 Sk, suma 1 000 Sk a dvakrát suma 6 710 Sk), ktoré boli splatné vždy v príslušnom kalendárnom mesiaci. Na základe podanej žaloby okresný súd uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 27 379,20 Sk s úrokmi z omeškania vo výške 13 % (zrejme ročne, pozn.) zo sumy 10 468,- Sk od 20. 6. 2003, zo sumy 12 959,20 Sk od 10. 7. 2003, zo sumy 13 959,20 Sk od 10. 8. 2003, zo sumy 20 669,20 Sk od 10. 9. 2003 a zo sumy 27 379,20 Sk od 10. 10. 2003 do zaplatenia. Proti predmetnému rozsudku žiaden z účastníkov nepodal odvolanie a tento rozsudok tak nadobudol právoplatnosť. Sťažovateľka následne požiadala okresný súd vydanie opravného uznesenie a to v časti výroku vo veci samej týkajúcej sa úrokov z omeškania tak, aby jej bola uložená povinnosť na ich zaplatenie vo výške 13% zo sumy 10 468,- Sk od 20. 6. 2003 do 10. 7. 2003, zo sumy 12 959,20 Sk od 10. 7. 2003 do 10. 8. 2003, zo sumy 13 959,20 Sk do 10. 8. 2003 do 10. 9. 2003, zo sumy 20 669,20 Sk od 10. 9. 2003 do 10. 10. 2003 a zo sumy 27 379,20 Sk od 10. 10. 2003 do zaplatenia. Sťažovateľka návrh odôvodnila tým, že okresný súd nesprávne určil povinnosť na zaplatenie úrokov z omeškania, ktorá nezodpovedala splatnosti jednotlivých dlžných súm a sťažovateľka tak musí platiť úrok z omeškania vo výške 65% zo sumy 10.468,-Sk, keďže táto suma v podstate päťkrát započítaná do každej zo súm, ktoré majú byť základom pre výpočet úroku z omeškania. Okresný súd návrh sťažovateľky na vydanie opravného uznesenie zamietol a toto rozhodnutie bolo po odvolaní sťažovateľky potvrdené uznesením krajského súdu. Všeobecné súdy vychádzali zo záveru, že pri určení výšky úrokov z omeškania nešlo

	o chybu v písaní, či inú zrejmu nesprávnošť a preto neboli splnené podmienky pre vydanie opravného uznesenia. Sťažovateľka mala podľa všeobecných súdov vecnú nesprávnošť rozhodnutia v tejto časti napadnúť odvolaním, pričom po právoplatnosti rozhodnutia už prípadnú vecnú nesprávnošť nemohli dotknuté sudy napraviť. Sťažovateľka podala proti uzneseniu krajského súdu ústavnú sťažnosť, v ktorej namietala porušenie práva na súdnu ochranu vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), keď sa krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nedostatočne vysporiadal s dôvodmi pre vydanie opravného uznesenia uvedenými sťažovateľkou.
ratio decidendi	Z odôvodnenia dotknutého rozsudku vyplýva, že okresný súd ustálil splatnosť jednotlivých dlžných súm tak, že suma 10 468 Sk bolo splatná dňa 19. júna 2003, suma 2 491,20 Sk bola splatná dňa 9. júla 2003, suma 1 000 Sk bola splatná 9. augusta 2003, suma 6 710 Sk bola splatná 9. septembra 2003 a ďalšia čiastková suma v rovnakej výške 6 710 bola splatná dňa 9. októbra 2003. Potom však je zrejmé, že za základ pre výpočet úroku z omeškania vo výroku rozsudku mal okresný súd správne vziať nie stále sa zvyšujúcu istinu, ale tie dlžné sumy, s ktorými sa sťažovateľka dostávala do omeškania v príslušný deň splatnosti. Zo samotného odôvodnenia je totiž celkom zreteľné, že potom, čo priznal úrok z omeškania zo sumy 10 468 Sk od 20. júna 2003 do zaplatenia (teda úrok k tejto sume už v tej časti, v akej ho považoval za dôvodný, vyčerpal), nedospel k záveru, že 10. júla 2003 sa sťažovateľka opäť dostala do omeškania s novou istinou 12 959,20 Sk, ale len s istinou 2 491,20 Sk a len z tejto istiny tak mohol byť opätovne počítaný úrok z omeškania znova až do zaplatenia. Pokiaľ okresný súd znova počítal úrok zo sumy 12 959,20 Sk až do zaplatenia, znamenalo to, že zo sumy 10 468 Sk priznal prenajímateľke úrok z omeškania do zaplatenia opätovne. To isté platí aj vo vzťahu k ďalším dlžným sumám. Okresný súd tak v konečnom dôsledku nariadil sťažovateľke zaplatiť úrok z omeškania zo sumy 10 468 Sk do zaplatenia celkovo päťkrát – prvýkrát od 20. júna 2003 a následne vždy od ďalšieho dátumu splatnosti (10. júla, augusta, septembra, októbra 2003), keďže suma 10 468 Sk bola vždy znova a znova započítaná do istiny pre výpočet úroku z omeškania, a to vždy až do zaplatenia. Úrok zo sumy 2 491,20 Sk do zaplatenia tak mala sťažovateľka zaplatiť celkovo štyrikrát, úrok zo sumy 1 000 Sk do zaplatenia celkovo trikrát, úrok zo sumy 6 710 Sk do zaplatenia celkovo dvakrát a len v prípade poslednej istiny 6 710 Sk splatnej 9. októbra 2003 nedošlo k jej viacnásobnému úročeniu. Tomuto záveru však nezodpovedá výrok tohto rozsudku, ktorý navyše nezodpovedá ani samotnému petitu žaloby. Dôsledkom toho bolo viacnásobné započítanie tých istých dlžných súm istiny ako základu na výpočet úrokov, a tým aj vo výsledku viacnásobné zvýšenie uplatnenej úrokovej sadzby. Vydanie opravného uznesenia je upravené v § 164 OSP, ktoré rozlišuje medzi chybami v písaní a počítaní a inou zrejmu nesprávnošťou. Pojem chýb v písaní a počítaní je celkom jednoznačný, zatiaľ čo iná zrejma nesprávnošť je relatívne neurčitým pojmom. Za inú zrejmu nesprávnošť v zmysle § 164 OSP pritom podľa judikatúry všeobecných súdov treba považovať rozpor medzi obsahom verejnomocenskej autoritatívnej vôle, ktorú súd svojím rozhodnutím v okamihu jeho vyhlásenia (vydania) prejavil chcel a ktorej obsah je z dôvodov rozhodnutia bezpečne poznateľný, a obsahom samotného rozhodnutia ako prejavom tejto verejnomocenskej (autoritatívnej) vôle. Pri zrejmej nesprávnosti teda musí ísť o chybu súdu, ktorá sa môže dotýkať aj výroku rozhodnutia. V zhode s tým judikatúra všeobecných súdov, ako aj ústavného súdu uznala ako zrejmu nesprávnošť rozhodnutia nesprávny výrok o zrušení prvostupňového rozhodnutia a akceptovala jeho opravu na výrok o potvrdení prvostupňového rozhodnutia, keď takýto výrok bol jednoznačne krytý odôvodnením príslušného súdneho rozhodnutia. Z uvedeného je zrejmé, že nesprávne formulované úročenie vo výroku rozsudku okresného súdu je buď zrejmu chybou, alebo je chybou v počítaní (úročení). Tento záver plne zodpovedá judikatúre všeobecných súdov k ustanoveniu § 164 OSP. Názor krajského súdu v jeho napadnutom uznesení je prehnane reštriktívny a príliš jednostranne favorizuje nemennosť – hoc aj očividne nezmyselného a chybného – výroku rozsudku okresného súdu, v dôsledku čoho nedostatočne zohľadňuje právo sťažovateľky na zákonné (teda správne) rozhodnutie. <u>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) preto rozhodol, že uznesením krajského súdu bolo porušené základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu</u>

	zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy, napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Ústavný súd sťažovateľke priznal právo na náhradu trov konania. Sťažnosť v časti požadovaného finančného zadosťučinenie ústavný súd zamietol, keďže majetkovú ujmu, ktorá sťažovateľke prípadne vznikne preplatením jej dlhu môže od žalobkyne vymáhať titulom vydania bezdôvodného obohatenia.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Ústavný súd SR: IV. ÚS 77/02, II. ÚS 591/2012, I. ÚS 206/2013

spisová značka	II. ÚS 193/2014
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	24. júla 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka bola v priebehu trestného konania vzatá do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a), b) a c) Trestného poriadku. Žiadosťou doručenu krajskej prokuratúre dňa 15. januára 2014 požiadala sťažovateľka o prepustenie z väzby, eventuálne o nahradenie väzby písomným sľubom, resp. inými zákonnými prostriedkami. Prípisom krajskej prokuratúry zo 16. januára 2014 doručeným obhajcovi sťažovateľky 21. januára 2014 jej bolo oznámené, že jej žiadosť o prepustenie z väzby bola 16. januára 2014 postúpená z dôvodu zmeny právnej kvalifikácie konania obvinených na konanie a rozhodnutie špeciálnej prokuratúry. Sťažovateľka 28. januára 2014 prostredníctvom svojho obhajcu osobne doručila špeciálnej prokuratúre doplnenie žiadosti o prepustenie z väzby. Ďalšie doplnenie žiadosti bolo odoslané poštou 29. januára 2014. Jeho súčasťou bola aj peňažná záruka ako jeden z inštitútov nahrádzajúcich väzbu. Napokon bola žiadosť sťažovateľky spolu aj s doplneniami postúpená na rozhodnutie okresnému súdu, kde došla 11. februára 2014. Znamená to, že od doručenia žiadosti o prepustenie z väzby 15. januára 2014 do jej predloženia okresnému súdu 11. februára 2014 uplynulo celkom 28 dní. Podľa sťažovateľky v danom prípade nebolo o jej žiadosti zo strany krajskej prokuratúry a špeciálnej prokuratúry konané a rozhodované v lehotách predpokladaných zákonom. Tým bolo konanie o včasné preskúmanie dôvodnosti ďalšieho trvania väzby sťažovateľky znemožnené, resp. neprímerane predĺžené, hoci sa o žiadosti malo konať urýchlene a prednostne. Došlo zároveň aj k znemožneniu realizácie práva sťažovateľky na periodickú kontrolu dôvodnosti pozbavenia jej osobnej slobody. Podľa sťažovateľky tak boli porušené jej práva vyplývajúce z čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj z článku 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).
ratio decidendi	V zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva musí o väzbe súd rozhodnúť urýchlene, pričom lehota na rozhodnutie sa začína podaním návrhu alebo žiadosti o končí vydaním konečného rozhodnutia súdu, príp. doručením tohto rozhodnutia, ak sa rozhodlo v neprítomnosti obvineného. Neexistuje nijaká pevne ustanovená lehota, v ktorej by súd musel rozhodnúť. Či sa rozhodlo urýchlene, posudzuje sa podľa všetkých okolností prípadu. Spravidla však lehoty rátané na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú požiadavke rýchlosti v zmysle čl. 5 ods. 4 dohovoru. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) zistil, že žiadosť sťažovateľky o prepustenie z väzby, ktorá bola krajskej prokuratúre doručená 15. januára 2014, bola napokon predložená okresnému súdu na rozhodnutie prípisom krajskej prokuratúry z 10. februára 2014 doručeným okresnému súdu 11. februára 2014. To znamená, že od doručenia žiadosti krajskej prokuratúre (15. januára 2014) po jej predloženie okresnému súdu (10. februára 2014, keď bol prípis krajskej prokuratúry spolu

	so žiadosťou o prepustenie z väzby a so spisom expedovaný) uplynulo 27 dní. Z pohľadu ústavného súdu nemôžu byť najmenšie pochybnosti, že lehota na predloženie žiadosti sťažovateľky súdu dodržaná nebola, pretože dobu 27 dní v žiadnom prípade nemožno považovať za súladnú so zákonom. Vzhľadom na konkrétne okolnosti by bolo možné akceptovať dobu troch – štyroch dní. Z dôkazov, ktoré mal ústavný súd k dispozícii, vyplýva, že dôvodom oneskoreného predloženia žiadosti sťažovateľky bolo riešenie kompetenčných otázok v rámci orgánov prokuratúry týkajúcich sa toho, ktorá zložka prokuratúry je v danej veci oprávnená konať a rozhodovať. Zo stanovísk krajskej prokuratúry a špeciálnej prokuratúry vyplýva, že obe tieto zložky zastávali právny názor, podľa ktorého po rozšírení trestného stíhania o korupčné trestné činy je oprávnená vykonávať dozor špeciálna prokuratúra, čo by znamenalo, že ona bola oprávnená zaujať stanovisko k žiadosti sťažovateľky. Až neskôr najvyšší súd vo veci ďalšej obvinenej judikoval, že vecne príslušný konať v rámci prípravného konania o veciach takých obvinených, ktorí nie sú trestne stíhaní pre korupčnú trestnú činnosť, je všeobecný okresný súd, čo sa vzťahuje zrejme aj na vecnú príslušnosť v rámci prokuratúry. Vychádzajúc z uvedeného (najmä vo svetle právneho názoru najvyššieho súdu), ústavný súd uzavrel, že označené práva sťažovateľky porušili tak krajská prokuratúra, ako aj špeciálna prokuratúra. K porušeniu označených práv sťažovateľky zo strany špeciálnej prokuratúry došlo tým, že vo veci konala napriek nedostatku vecnej príslušnosti. Orgány verejnej moci (resp. orgány činné v trestnom konaní) konajúce v rámci trestného konania poznajú právo (v zmysle zákonom vymedzenej príslušnosti konať a rozhodnúť o podaní dotknutej osoby) a nemôže byť na ujmu dotknutej osoby, že v rámci organizácie týchto orgánov verejnej moci dochádza ku kompetenčným sporom o príslušnosť. <u>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) preto rozhodol, že krajská prokuratúra a generálna prokuratúra Slovenskej republiky, Úrad špeciálnej prokuratúry porušili právo sťažovateľky na urýchlené rozhodnutie o žiadosti o prepustenie z väzby podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru.</u> <u>Ústavný súd sťažovateľke priznal finančné zadosťučinenie vo výške 1 000 € a právo na náhradu trov konania.</u> <u>Ústavný súd nevyhovел sťažnosti v prevyšujúcej časti požadovaného finančného zadosťučinenia v sume 3 000 €.</u>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	Ústavný súd SR: II. ÚS 432/2013 ESELP: Bezicheri c. Taliansko, Sanchez – Reisse c. Švajčiarsko

spisová značka	IV. ÚS 481/2013
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	11. septembra 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) odmietol dovolanie žalovaného proti uzneseniu krajského súdu a o trovách dovolacieho konania rozhodol tak, že právo na ich náhradu sťažovateľke v procesnom postavení žalobkyne nepriznal. Nepriznanie náhrady trov konania sťažovateľke najvyšší súd odôvodnil tým, že hoci bola táto v dovolacom konaní úspešná, nepodala návrh na priznanie náhrady trov dovolacieho konania podľa § 151 ods. 1 OSP. Sťažovateľka podala proti uzneseniu najvyššieho súdu vo výroku o náhrade trov konania

	ústavnú sťažnosť, v ktorej namietala, že rozhodnutie najvyššieho súdu je svojvoľné a arbitrárne, keďže si sťažovateľka v dovolacom konaní právo na náhradu trov konania riadne uplatnila. Najvyšší súd preto svojím rozhodnutím porušil základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj jej základné právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy a čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru (ďalej len „dodatkový protokol“).
ratio decidendi	K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Rozhodovanie o náhrade trov konania je súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany môže postupom, ktorý nie je v súlade so zákonom, porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) posudzuje problematiku náhrady trov konania iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia pristupuje len za celkom výnimočných okolností za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého súdneho konania. V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje na právny názor vyslovený v odbornej literatúre, podľa ktorého aj stručná požiadavka účastníka konania, či už v žalobe alebo v priebehu konania „žiadam trovy“ predstavuje relevantný návrh na priznanie náhrady trov konania. Z ustanovenia § 151 ods. 1 OSP vyplýva, že na to, aby sa priznala náhrada trov konania, treba navrhnúť, spravidla pred rozhodnutím vo veci samej, aj výrok o náhrade trov konania a predložiť vyčíslenie tejto náhrady, pretože bez vyčíslenia nemožno takúto náhradu priznať. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných (nie kalendárnych) dní od vyhlásenia rozhodnutia, ktorým sa konanie končí. Za rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, treba považovať nielen rozsudok vo veci samej, ale aj každé iné rozhodnutie, teda aj uznesenie, ktorým sa konanie končí. Ak účastník v tejto lehote trovy konania nevyčísli, súd mu z úradnej povinnosti prizná len náhradu trov konania, ktoré vyplývajú zo spisu, a to k okamihu vyhlásenia rozhodnutia, ktorým sa konanie končí. To však neplatí pre náhradu trov právneho zastúpenia. To znamená, že trovy právneho zastúpenia treba vždy v ustanovenej lehote vyčísliť, inak ich náhradu súd nemôže priznať. Účastníkovi, ktorý v lehote troch pracovných dní nevyčísli trovy konania a zo spisu mu okrem trov právneho zastúpenia iné trovy nevyplývajú, súd náhradu trov konania neprizná. V tomto prípade súd nie je viazaný podľa § 170 ods. 1 OSP rozhodnutím o priznaní náhrady trov konania tomuto účastníkovi v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Súd namiesto vyhláseného prisudzujúceho výroku o trovách konania uvedie v písomnom vyhotovení rozhodnutia výrok o nepriznaní trov konania. Z ustanovení § 151 OSP vyplýva, že zákon odlišuje rozhodnutie súdu o trovách konania a o náhrade trov konania. Toto odlišenie má význam pre samotné rozhodnutie. Výrok rozhodnutia bude totiž odlišný podľa toho, či rozhoduje o trovách konania alebo o náhrade trov konania. Výrok rozhodnutia o trovách konania je vyjadrením, že súd o nich definitívne rozhodol tak, že účastníkom ich náhradu nepriznáva a výrok rozhodnutia o náhrade trov konania vyjadruje založenie povinnosti niektorého z účastníkov na ich náhradu. O trovách konania musí súd rozhodnúť v zásade vždy, ak sa konanie končí. Na rozdiel od toho, o náhrade trov konania súd rozhodne iba vtedy, ak tak navrhne niektorý z účastníkov konania (okrem rozhodovania o náhrade trov štátu podľa § 151 ods. 6 OSP). Z napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu vypláva, že sťažovateľka v procesnom postavení žalobkyne mala v dovolacom konaní plný úspech a preto mala v zmysle § 142 ods. 1 OSP právo na náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Napriek tomu, že dovolací súd v odôvodnení výroku napadnutého rozhodnutia o náhrade trov konania uviedol, že ich sťažovateľke nepriznal, pretože si ich náhradu neuplatnila, ústavný súd zistil, že sťažovateľka už vo vyjadrení k dovolaniu doručenému 30. januára 2012 žiadala o priznanie náhrady trov dovolacieho konania, ktoré na strane 9 vyjadrenia i podrobne vyčísliła. Navyše, zo znenia napadnutého výroku uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že dovolací súd rozhodoval o náhrade trov konania, nie o trovách konania vo všeobecnosti, tak ako na to poukazuje v odôvodnení predmetného uznesenia. Ak za uvedenej situácie

	najvyšší súd otázku náhrady trov konania posúdil v zmysle § 151 ods. 1 OSP, tak že jej náhradu trov konania nepriznal, tak podľa názoru ústavného súdu nerešpektoval príslušnú právnu úpravu, resp. nesprávne aplikoval ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, a preto sa jeho napadnuté uznesenie vo výroku o náhrade trov konania javí ako svojvoľné a vzhľadom na rozpor výrokovej časti s odôvodnením i zmätočné. Na základe uvedených skutočností ústavný súd v zhode so sťažovateľkou zastáva názor, že výrok napadnutého rozhodnutia o náhrade trov konania je arbitráry. Vzhľadom na uvedené došlo podľa názoru ústavného súdu napadnutým výrokom uznesenia najvyššieho súdu k zásadnému procesnému excesu, ktorý odôvodňuje záver o jeho ústavnej neakceptovateľnosti a neudržateľnosti. <u>Ústavný súd preto rozhodol, že základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru výrokom uznesenia najvyššieho súdu o náhrade trov konania porušené boli.</u> <u>Ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a sťažovateľovi priznal právo na náhradu trov konania.</u> K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Ústavný súd sa v tejto časti sťažnosti riadil princípom minimalizácie svojich zásahov do právomoci všeobecných súdov, rozhodnutia ktorých sú v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy preskúmané, ktorý vyplýva zo subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd. Vychádzal pritom v súlade so svojou doterajšou judikatúrou z toho, že v nadväznosti na vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľky sa zrušením rozhodnutia najvyššieho súdu otvára priestor na to, aby sa tento súd v ďalšom konaní sám vysporiadal s ochranou uvedených práv hmotného charakteru. <u>Ústavný súd preto tejto časti sťažnosti nevyhovel.</u>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Ústavný súd SR: II. ÚS 56/05, IV. ÚS 248/08, I. ÚS 115/02, IV. ÚS 303/04, II. ÚS 182/06

Nálezy – prietahy v konaní:

spisová značka	II. ÚS 262/2013
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	30. júla 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie práv vyplývajúcich z označeného článku Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom okresných súdov v konaní o náhradu škody, ktoré sa začalo v roku 2004. V priebehu konania došlo k zrušeniu pôvodného okresného súdu, postúpeniu veci na iný súd a opätovnému vytvoreniu pôvodného okresného súdu a vráteniu veci na tento súd.
ratio decidendi	Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá: 1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že doterajšia dĺžka konania nebola závislá od právnej alebo skutkovej zložitosti veci. 2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k

	zbytočným prieťahom. 3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresných súdov a zistil, že tieto boli v predmetnej veci bez akýchkoľvek zákonných alebo iných dôvodov absolútne nečinné spolu po dobu minimálne troch rokov. K týmto prieťahom pritom došlo výlučne v dôsledku postupu súdov, pričom konanie sa posudzovalo ako celok so všetkými dôsledkami pre v súčasnosti konajúci súd. <u>Ústavný súd preto rozhodol, že okresný súd porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.</u> <u>Ústavný súd sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie vo výške 4 500 € a právo na náhradu trov konania.</u> <u>Ústavný súd sťažnosti nevyhovel v prevyšujúcej časti sťažovateľom požadovaného finančného zadosťučinenia vo výške 4 500 €.</u>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	II. ÚS 367/2013
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	30. júla 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie práv vyplývajúcich z označeného článku Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom okresného a krajského súdu v konaní o zaplatenie ceny diela, ktoré sa na okresnom súde začalo v roku 2000.
ratio decidendi	Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá: 1. Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie v napadnutom konaní bolo po skutkovej stránke nepochybne zložitejšie, pretože si vyžadovalo nariadenie znaleckého dokazovania. Po právnej stránke však danú vec možno považovať za štandardnú, nijako sa nevymykajúcu bežnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. 2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd zistil, že k predĺženiu napadnutého konania prispel aj samotný sťažovateľ najmä tým, že v určitom štádiu konania pred okresným súdom nespolupracoval so znalcom. 3. Napokon sa ústavný súd zaoberal a) <i>postupom okresného súdu</i> a poukazuje na to, že už len na základe dĺžky konania viac ako 10 rokov (aj keď spis bol v uvedenom období cca 12 mesiacov na odvolacom súde), možno konanie považovať postup súdu za ústavne neudržateľný. Okrem toho bol okresný súd opakovane a krátkodobo absolútne nečinný a tiež neefektívny, keď takmer poldruha roka trvalo, kým získal od nečinného znalca späť súdny spis, pričom poriadkovú pokutu mu uložil až po jednom roku. Taktiež po ustanovení iného znalca okresný súd opomenul o tom včas upovedomiť sťažovateľa, v dôsledku čoho došlo opäť k oddialeniu vyhotovenia znaleckého posudku. b) <i>postupom krajského súdu</i>, ktorý v konaní o odvolaní proti rozsudku okresného súdu v období od 9. mája 2011 až do 6.3.2013 nevykonal žiaden úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ počas napadnutého súdneho konania nachádza, pričom k uvedenej nečinnosti, a teda k zbytočným prieťahom pritom došlo výlučne v dôsledku postupu krajského súdu. <u>Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol, že okresný a krajský súd porušili základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prieťahov.</u>

	<u>Ústavný súd priznal sťažovateľovi finančné zadostučinenie vo vzťahu k okresnému súdu vo výške 2 500 € vo vzťahu ku krajskému súdu vo výške 1 500 € a právo na náhradu trov konania.</u>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	***

spisová značka	II. ÚS 27/2014
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	30. júla 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, ktoré sa na okresnom súde začalo v roku 2009.
ratio decidendi	Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá: 1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že dĺžka posudzovaného konania nebola závislá od právnej alebo skutkovej zložitosti veci. 2. Pri hodnotení správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prieťahom. 3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu a poukazuje na to, že povaha danej veci si vyžaduje osobitnú starostlivosť všeobecného súdu o naplnenie účelu súdneho konania. Trvanie napadnutého konania (aj keď sa vec 9 mesiacov nachádzala aj na odvolacom súde) viac ako 6 rokov je v tomto kontexte už samo osebe neprimerané. Okrem toho okresný súd bol v danej veci opakovane krátkodobo absolútne nečinný, a to spolu po dobu 16 mesiacov. Uvedená nečinnosť okresného súdu nie je ničím ospravedliteľná. <u>Ústavný súd preto rozhodol, že okresný súd porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</u> <u>Ústavný súd priznal sťažovateľovi finančné zadostučinenie vo výške 1 500 € a právo na náhradu trov konania.</u> Vzhľadom ku skutočnosti, že okresný súd po podaní ústavnej sťažnosti vo veci rozhodol, neprichádzalo už do úvahy rozhodnutie o uložení príkazu, aby okresný súd vo veci konal bez zbytočných prieťahov.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	***

spisová značka	III. ÚS 329/2014
sudca spravodajca	Ľudmila Gajdošíková
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	30. júla 2014
dotknuté články ústavy, ústavných	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky

zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní o určenie neplatnosti kúpnej a darovacej zmluvy k nehnuteľnostiam, ktoré sa na okresnom súde začalo v roku 1997.
ratio decidendi	Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá: 1. Pri posúdení veci z hľadiska jej zložitosti, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie o určení neplatnosti právneho úkonu tvorí bežnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov a nejde o vec právne zložitú. Prípadnú skutkovú zložitost' vyplývajúcu z osobitných okolností veci ústavný súd nemohol zohľadniť, pretože sa v doterajšom priebehu konania neprejavila. Väčší počet účastníkov na strane žalovaných ústavný súd taktiež nemohol zobrať do úvahy, pretože okresný súd od rozhodnutia o ich vstupe do konania o veci v podstate nekonal a nevyužil ani možnosť ustanoviť im spoločného zástupcu podľa § 29a OSP. 2. Pri hodnotení správania sťažovateľky v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prieťahom. 3. Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu okresného súdu v konaní a to od vstupe sťažovateľky do konania v roku 2003. V posudzovanom období sa v konaní vyskytujú výrazné obdobia nečinnosti, keď okresný súd vo veci nekoná už viac ako sedem rokov, pričom nebola zistená existencia žiadnej prekážky, ktorá by okresnému súdu a bránila v plynulom postupe vo veci. Ústavný súd pritom poukazuje na neprimeranú doterajšiu dĺžku namietaného konania, ktoré je vedené už sedemnásť rok, od vstupe sťažovateľky do konania trvá konanie už viac ako 11 rokov. <u>Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru porušené boli.</u> <u>Ústavný súd priznal sťažovateľke finančné zadosťučinenie vo výške 3 000 € a právo na náhradu trov konania.</u> Ústavný súd nerozhodol o uložení príkazu okresnému súdu vo veci konať bez zbytočných prieťahov, keďže takýto príkaz už bol súdu daný v iných nálezoch ústavného súdu týkajúcich sa odlišných účastníkov konania.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	II. ÚS 514/2013
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	30. júla 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie práv vyplývajúcich z označeného článku Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom okresného súdu v trestnom konaní a to v období po právoplatnosti skoršieho nálezú Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. III. ÚS 128/08-44 zo dňa 3. decembra 2008.
ratio decidendi	Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá: 1. Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie v posudzovanom období nadobudlo určitý stupeň zložitosti, keď v dôsledku objektívnych

	okolností (úmrtie prísediacej a zmena zákonnej sudkyne z dôvodu materskej dovolenky) bolo potrebné odznova vykonať dokazovanie. Doterajší neobyčajne zdlhavý priebeh napadnutého trestného konania však ústavný súd nemôže pripísať iba na vrub faktickej náročnosti prerokovávanej veci 2. Pri hodnotení správania sťažovateľa (obžalovaného) v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v predmetnom trestnom konaní k zbytočným prieťahom. 3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a predovšetkým konštatuje, že celkové trvanie napadnutého konania pred okresným súdom viac ako 14 rokov hraničí už s odmietnutím spravodlivosti, teda takáto dĺžka súdneho konania je už sama osebe neprimeraná. Okrem toho bol okresný súd v posudzovanom období opäť dlhšiu dobu (minimálne šesť mesiacov) absolútne nečinný a po vyhlásení rozsudku predsedníčka senátu požiadala predsedu okresného súdu o predĺženie lehoty na napísanie rozsudku. Vzhľadom na dĺžku konania a za situácie, keď už ústavný súd skorším nálezhom vyslovil porušenie označeného základného práva a prikázal vo veci konať bez zbytočných prieťahov, je už aj uvedená doba nečinnosti a neefektívnej činnosti netolerovateľná. <u>Ústavný súd preto rozhodol, že okresný súd porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.</u> <u>Ústavný súd priznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 2 000 € a právo na náhradu trov konania.</u> <u>Ústavný súd nevyhovel sťažnosti v prevyšujúcej časti sťažovateľom požadovaného finančného zadosťučinenie vo výške 28 000 €, keďže ho považoval za neprimerané.</u> Ústavný súd nerozhodol o uložení príkazu okresnému súdu vo veci konať bez zbytočných prieťahov, keďže takýto príkaz už bol súdu daný v skoršom náleze ústavného súdu.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	***

spisová značka	IV. ÚS 300/2014
sudca spravodajca	Ludmila Gajdošíková
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	22. augusta 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy a o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnosti a to v období po právoplatnosti skoršieho nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 68/2011 zo 16. júna 2011.
ratio decidendi	Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá: 1. Pri posúdení veci z hľadiska jej zložitosti, ústavný súd nezistil právnu ani faktickú zložitost' tohto konania. Po zastavení konania proti odporcom v 2. až 5. rade, t. j. po znížení počtu účastníkov daného sporu, sa navyše podľa názoru ústavného súdu zjednodušil postup okresného súdu v namietanom konaní (oproti obdobiu posudzovanému v skoršom náleze). 2. V rámci druhého kritéria ústavný súd skúmal správanie sťažovateľky ako účastníčky konania, pričom v posudzovanej časti namietaného konania je potrebné počítať na jej ťarchu zmenu termínu pojednávania z 23. marca 2012 na 4. apríl 2012 a jej neprítomnosť na pojednávaní 8. júna 2012 (nedostavili sa však ani ostatní účastníci). Predĺženie konania

	z týchto dôvodov však nemalo podstatný vplyv na namietanú dĺžku konania. 3. Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu okresného súdu v období od právoplatnosti skoršieho nálezu do rozhodnutia vo veci, ktoré trvalo dva roky a sedem mesiacov. Ústavný súd zistil, že okresný viackrát zrušil termíny pojednávania pre práceneschopnosť sudkyne, resp. deklarovanej práceneschopnosť odporcov alebo ich právnych zástupcov. Okresný súd toleroval žiadosti účastníkov o odročovanie pojednávania a napr. svedka ktorého vypočutie navrhla účastníčka konania dňa 17. júla 2012, predvolal na pojednávanie až dňa 12. marca 2014. Podľa názoru ústavného súdu si vec sťažovateľky vyžadovala efektívnejší a rýchlejší postup v namietanom konaní, a to s prihliadnutím na celkovú dĺžku konania (od r. 2004) a už raz konštatované zbytočné prietahy v konaní, ako aj zameranie dokazovania, ktoré nemožno považovať za zložité. <u>Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru porušené boli.</u> <u>Ústavný súd priznal sťažovateľke finančné zadostučinenie vo výške 500 € a právo na náhradu trov konania.</u>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	***

spisová značka	II. ÚS 153/2014
sudca spravodajca	Sergej Kohut
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	10. septembra 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní o zaplatenie sumy 28 873,65 € s príslušenstvom z titulu vyporiadania podielového spoluvlastníctva po zániku združenia bez právnej subjektivity, ktoré začalo v roku 2010.
ratio decidendi	Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá: 1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, predmet konania nemožno považovať za skutkovo ani právne zložitý. 2. Pri hodnotení správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd zistil, že sťažovateľ prispel k prietahom v konaní, keď uviedol nepravdivé údaje o svojich majetkových pomeroch, s čím sa okresný súd musel vysporiadať pri rozhodovaní o návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov. Okrem toho musel okresný súd rozhodovať aj o sťažovateľových procesných návrhoch, za predĺženie konania realizáciou procesných práv však neznaša zodpovednosť oprávnená osoba, ale zodpovednosť nemožno pripísať ani štátnemu orgánu konajúcemu vo veci. 3. Napokon sa ústavný súd zaoberal celkovým postupom okresného súdu v napadnutom konaní, ktoré začalo v roku 2010. V kontexte celého doterajšieho priebehu konania musí okresnému súdu vytknúť, že neprimerane dlho (17 mesiacov) vyhotovoval uznesenie o oslobodení od súdnych poplatkov sťažovateľa a k ďalšej nečinnosti v postupe okresného súdu došlo v období od 27. februára 2012 do 16. augusta 2012 (5 a pol mesiaca); v tomto období bolo doručované uznesenie o oslobodení od súdnych poplatkov sťažovateľa a rozhodované o opravnom prostriedku podanom právnu zástupkyňou žalovaného, hoci v tomto prípade zákon odvolanie nepripúšťa. V ďalšom období do prerušenia konania 27. mája 2014 došlo v postupe okresného súdu k niekoľkým krátkodobým obdobiam „nečinnosti“, v spojení s už uvedeným to zakladá dôvod na záver, že v doterajšom priebehu napadnutého konania došlo k zbytočným prietahom v konaní.

	<u>Ústavný súd preto rozhodol, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prerokovanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru porušené boli.</u> <u>Ústavný súd priznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 1 000 € a právo na náhradu trov konania.</u> <u>Ústavný súd nevyhovel sťažnosti v časti o uložení príkazu okresnému súdu vo veci konať bez zbytočných prietáhov, keďže konanie bolo v čase rozhodnutia ústavného súdu prerušené.</u>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	IV. ÚS 325/2014
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	18. septembra 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia namietali porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní o zverenie maloletých do striedavej starostlivosti, ktoré sa začalo v roku 2010.
ratio decidendi	Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá: 1. V súvislosti s posudzovaním zložitosti veci ústavný súd konštatuje, že právnou ani skutkovou zložitou veci nemožno ospravedlňovať doterajšiu dĺžku napadnutého konania. Ústavný súd zároveň poukazuje na predmet namietaného konania (starostlivosť o maloletých), ktorý vyžaduje z hľadiska vo veci konajúceho súdu mimoriadnu starostlivosť. 2. Pri posúdení správania sťažovateľov ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na ich ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v konaní k zbytočným prietahom. 3. Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu okresného súdu a zistil, že v konaní došlo k obdobiam dlhodobejšej neodôvodnenej nečinnosti (od 9. októbra 2009 do 22. októbra 2010, od 16. októbra 2012 do 27. septembra 2013), ako aj k viacerým obdobiam krátkodobej nečinnosti okresného súdu. Rozhodujúce pochybenie okresného súdu však spočíva v tom, že konanie ako celok je poznačené neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou súvisiacou s rozhodovaním o návrhoch otca maloletých sťažovateľov, ktorými sa domáhal predbežnej úpravy rodičovských práv a povinností, bez toho, aby súd konal vo veci samej. Takýto postup nesmeruje efektívne k odstráneniu stavu právnej neistoty účastníka konania, a preto nie je zlučiteľný so základným právom sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. <u>Ústavný súd preto rozhodol, že základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru porušené bolo a prikázal okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov.</u> <u>Ústavný súd každému zo sťažovateľov priznal právo na finančné zadosťučinenie v sume 3 000 € a právo na náhradu trov konania.</u>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

Spracoval: JUDr. Igor Mihalik

Upozornenie:

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.